

V pátek večer 5. listopadu za přítomnosti představitelů stranického a veřejného života kraje i okresu, za přítomnosti tajemníka ČOV SČSP s. dr. J. Preclíka, s. J. Patočkové z Ústavu pro kulturně výchovnou činnost a široké veřejnosti byl zahájen IV. ročník národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her. Je to vlastně už pátý festival, vždyť jeho tradice byla založena na počest 55. výročí VRSR a 50letého trvání SSSR v roce 1972.

V letošním roce se hostující soubory pokloní památce rudoarmejců na tř. J. Fučíka a navštíví stálou expozici dějin dělnického a ko-

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA RUSKÝCH A SOVĚTSKÝCH DIVADELNÍCH HER

Zpravodaj č. 2

19. listopadu 1976

IV. národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her slavnostně zahájena

munistického hnutí na okrese Svitavy. Vedle toho je ve výstavních sálích instalována výstava návrhů scény šefa výpravy Divadla brí Mrštíků s. Antonína Vorla. Účinkující soubory už výstavu zhlédly.

Zahajovacím představením přehlídky byl Čechovův Racek, který patří k nejhranějším, ale také nejobtížnějším hrám. Přesto, že Čechov psal především komedie, nutí nás text k zamyšlení i dnes, kdy žijeme v úplně jiné společnosti, než která je zobrazována klasikem ruského dramatu.

Ochotníci z Nového Města nad Metují přistupovali k nastudování Racka odpovědně, byli si vědomi úskalí, které v sobě text skrývá a snažili se o dobré představení. Mezi jevištěm a hledištěm se vytvořila dobrá atmosféra, diváci byli spokojeni, a to je hlavní vklad zahajovacího představení. Vždyť spokojenost diváka a upřímný potlesk jsou pro ochotníky jedinou odměnou.

Sobotní večer patřil Ukrajinskému národnímu divadlu z Prešova. Slavnostně jsme zahajovali Měsíc československo-sovětského přátelství ve Svitavách a členové to-

hoto profesionálního tělesa vytvořili svým vystoupením důstojnou atmosféru. Většina diváků měla ještě v živé paměti jejich loňské vystoupení a také sobotní představení mělo vysokou úroveň. Bouřlivý potlesk spokojených diváků se v závěru změnil v manifestaci československo-sovětského přátelství.

Vystoupení Ukrajinského národního divadla bylo důstojným zahájením MČSP, jak to v závěrečném poděkování vyjádřili za nás za všechny představitelé OV SČSP.

Představení se zúčastnili rovněž zástupci Střední skupiny sovětských vojsk, kteří tak společně s námi oslavili svůj velký svátek.

Prátelská beseda po představení se vyznačovala srdečností a zájmem o kulturní život Ukrajinců u nás. Byli jsme mile potěšeni tím, že členové Ukrajinského národního divadla znají dobře náš okres, jsou informováni o všem, co se zde děje.

Soubor Ukrajinského národního divadla sehrál v našem kraji dvě představení. To druhé se uskutečnilo
(Pokračování na str. 3.)

Zhlédnutá představení na přehlídce

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her pokračovala 12. listopadu představením divadelního souboru Osvětové besedy Říčany u Prahy — Romancí ve třech — jejímž autorem je Alexej Arbuzov. Ochotníci z Říčan přistupovali k ná-

cviku velice odpovědně, výsledkem jejich práce byla účast na mezikrajové přehlídce v Táboře a účast na letošním Jiráskově Hronovu. Závěr roku patřil svitavské přehlídce. Představení, tak jak jsme je viděli ve Svitavách, bylo vyrovnané, těžko hovořit

o jednotlivých výkonech, snad nejvíce zaujala Lika, ale to jenom proto, že to byla jediná ženská představitelka.

13. listopadu jsme po třech letech přivítali na jevišti Lidového divadla divadelní soubor ZK Škoda Plzeň, který sehrál drama Michaila Bulgakova Molière. Rovněž toto představení bylo jak diváky, tak porotou hodnoceno kladně, patřilo k vyrovnaným inscenacím, zaujala především scéna, velice jednoduchá a nápaditá, z hereckých výkonů je třeba vyzvednout postavu Molièra, hluboce lidskou, přesvědčivou.

17. listopadu, v den, kdy slavíme Mezinárodní den studentstva, se na jevišti Lidového divadla představili mladí a hráli pro mladé, pro členy SSM. V první části odpoledne vystoupilo recitační studio Okresního kulturního střediska s pásmem poezie, nazvané Já a Rusko, v druhé části potom divadelní soubor Domu kultury Závodů Vítězného února Hradec Králové s Čechovovými aktovkami — Medvědem a Námluvami. I toto představení je možno hodnotit dobře. Stalo se totiž už tradicí, že jedno představení je vybíráno tak, aby bylo vhodné pro mladé diváky, a jsme rádi, že jsme je mohli uskutečnit i letos.

Tradiční přivítání na ONV se vždy brzy změnilo v neformální besedu s nejvyššími představiteli okresu a hostujícím souborem.

Akce v rámci přehlídky

Součástí přehlídky byl i celonárodní seminář o spolupráci profesionálních umělců s amatérskými soubory.

Konference, o zájmové umělecké činnosti, která se sešla koncem září v Brně, ve svých závěrečných stanovách pomohla amatérským souborům. Ve Východočeském kraji má tato spolupráce už dlouholetou tradici a výsledky jsou vidět. Za všechny jmenujme alespoň divadelní soubor z Úpice nebo divadelní soubor TJ Sokol Bystré. Seminář ve Svitavách ukázal cestu i ostatním amatérským divadelníkům.

★ ★

Dostaveníčko si ve Svitavách dali i posluchači lidové konzervatoře pro začínající herce, která je ustavena při Krajském kulturním středisku v Hradci Králové. Zhlédli úvodní představení, i vystoupení Ukrajinského národního divadla a na konkrétních příkladech se tak mohli přesvědčit o mnohotvárnosti herecké práce. Živá diskuse, která se během výuky rozproudila,

ukázala, o co se mladí nejvíce zajímají a jak si představují svou další práci.

★ ★

Porota letošní národní přehlídky pracuje v tomto složení: předseda Miloslav Vildman, režisér Divadla J. Wolkerova Praha, a členové: Petr Janiš, dramaturg Divadla Vítězného února Hradec Králové, Břetislav Lelek, divadelní sociolog, Josef Vavříčka, člen ústřední sekce pro divadlo a stálý dopisovatel Amatérské scény, Alena Gaspáříčková, metodička Krajského kulturního střediska Hradec Králové, Jiří Kareš, předseda řídicího výboru národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her, a profesionální herce zastupují členové Divadla Vítězného února Hradec Králové a Východočeského divadla z Pardubic. Celá porota se snaží o to, aby souborům pomohla, hodnocení po představení je vlastně neformální beseda, z které si amatéři vybírají připomínky a návrhy a využívají jich ve své práci.

Pro čestné dárce krve

Každoročně je v národní přehlídce ruských a sovětských divadelních her vybráno jedno představení, které je věnováno čestným dárcům krve.

Tím letošním je komedie současných sovětských autorů Arkadije Arkanova — Grigorije Gorina Svátba pro 800 miliónů v provedení divadelního souboru V. K. Klíčky při OB

Radonice. Soubor slaví v letošním roce 30. výročí své existence a na představení ve Svitavách se pečlivě připravoval. Chce, aby jejich vystoupení v rámci národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her dopadlo co nejlépe, chce alespoň tímto způsobem poděkovat těm, kteří pro nás pro všechny dávají to nejdražší co člověk má, krev, která zachraňuje.

Úsměvy na tvářích hostů svědčí o tom, že se jim ve Svitavách líbí, v tomto případě k tomu přispívá i hlavní patron, okresní výbor Československého červeného kříže. Snímek je z loňského ročníku, ale stejně srdečné to bylo i letos.

Výstava nazvaná „Scénografie sovětských her“, jejímž autorem je Ant. Vorel, se těší velké pozornosti. Na našem snímku členové Ukrajinského národního divadla z Prešova při prohlídce exponátů.

Naši občané v SSSR

Mnoho našich občanů už mělo možnost navštívit SSSR. Chtěli bychom se podělit se čtenáři Zpravodaje o dojmy tak, jak je zachytil s. Václav Hromádka z Okresního stavebního podniku ve Svitavách.

V měsíci září letošního roku se zúčastnilo 30 vyhodnocených pracovníků a vybraných turistů leteckého zájezdu SČSP do oblasti středoasijských republik Sovětského svazu. Cílem zájezdu bylo poznat historii, kulturu, vývoj po VRSR a současný život národů v těchto středoasijských republikách.

V průběhu zájezdu jsme navštívili Turkmenskou SSR s hlavním městem Ašchabádem, Tadžickou SSR s hlavním městem Dušambe, Uzbekskou SSR s historickými perlami Střední Asie — městy Samarkand a Buchar a hlavním městem Taškentem, Kirgizskou SSR a její hlavní město Frunze a Kazašskou SSR s hlavním městem Alma-Atou.

Všechny jmenované republiky byly prohlášeny za republiky Sovětského svazu po vítězství nad kontrarevolucí v r. 1924—25 a těmito lety byla zahájena jejich celková praktická výstavba. Dalším charakteristickým znakem těchto republik je skutečnost, že většina území, to jsou hory a pouště, a člověk zde svádí úspěšný boj s přírodou při rozšiřování komplexu závlah. Voda, stromy a zavlažovaná půda jsou pro obyvatele těchto republik nejcennějšími základními hodnotami života. Proto je také půda velmi intenzívně obdělávána a místní kolchozy zde sklízí bohaté úrody bavlny, tabáku, vína, melounů, rajčat, obilí a dalších zemědělských produktů. V horách se za obtížných, nesmírně tvrdých podmínek provozuje pastevectví dobytka, především ovcí a koz. Průmysl republik byl značně rozšířen v období Velké vlastenecké války, kdy do těchto oblastí byly přesunuty továrny hlavně z Ukrajiny, a v posledních pětiletkách. Při návštěvě některých podniků jsme se seznámili především s místní speciální výrobou a šikovností dělníků v závodech, kde se ručně tkají koberce a vyrábějí zlatem vyšíváné ubrusy, čepice.

(Pokračování na str. 4.)

IV. národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her slavnostně zahájena

(Dokončení ze str. 1.)

7. listopadu v České Třebové pro sovětské vojáky. Stejně jako představení ve Svitavách se vyznačovalo vysokou profesionální úrovní, diváci živě reagovali na jednotlivé výstupy na jevišti, herci byli odměňováni potleskem při otevřené scéně. Zvláště se líbily zpěvní výstupy jednotlivých představitelů, které celou hru vtipně oživily. Spokojené obecenstvo připravilo umělcům i v České Třebové bouřlivé ovace. Byli bychom rádi, kdybychom se s tímto sympatickým kolektivem zase brzy setkali, vždyť hry, které mají ve svém repertoáru, mají co říci i nám.

Oficiální hosté

V průběhu přehlídky jsme v našem středu přivítali vzácné hosty: člena ÚV KSČ a vedoucího tajemníka východočeského krajského výboru KSČ s. Františka Tesaře, s. Glosara z ideologického oddělení KV KSČ, s. Jindřicha Řehořka, předsedu VČ KNV, s. Jana Pravdu, místopředsedu VČ KNV, s. Františka Haška, člena KV KSČ a vedoucího tajemníka OV KSČ, s. dr. J. Preclíka, tajemníka ČÚV SČSP.

Dále byli přítomni: s. Jana Patočková z Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze, s. J. Gloser, tajemník OV KSČ, s. J. Prchal, předseda ONV, s. Karel Hotař, tajemník ONV, s. L. Kadlec, místopředseda ONV, s. J. Baroň, předseda OOR, s. J. Suchý, tajemník OV NF, s. E. Řehůrek, předseda OV SČSP, s. J. Dobiáš, tajemník OV SČSP a zástupci Střední skupiny sovětských vojsk.

Mezi vzácné hosty patřili rovněž vedoucí tajemníci OV KSČ a předsedové ONV z Východočeského kraje, kteří společně s námi zahajovali

Měsíc československo-sovětského přátelství a zhlédli vystoupení Ukrajinského národního divadla z Prešova.

Stálým hostem přehlídky byl rovněž člen ČÚV SČSP s. Josef Krajzl. Velice kladně hodnotil jednotlivá představení i celkovou organizaci přehlídky.

Můžeme konstatovat, že IV. národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách se těší velké pozornosti představitelů stranického a veřejného života a jsme velmi rádi, že je můžeme na každém představení přivítat.

Hosty přehlídky jsou i vyspělá amatérská divadla ze SSR. Snímek se vracíme k loňskému vystoupení Púchovských — Optimistická tragédie.

Naši občané v SSSR

(Dokončení ze str. 3.)

pice, šátky a ostatní doplňky, zvýrazňující krásu žen.

I když území středoasijských republik nebylo v průběhu II. světové války přímo okupováno, bylo soustavně ničeno jiným morem těchto zemí — zemětřesením. Tak např. v roce 1966 byla při zemětřesení zničena polovina Taškentu, města, které má v současné době 1,8 mil. obyvatel a podobně byla zničena další města, která jsme navštívili. Přírodní katastrofy na druhé straně vyvolaly urychleně nutnou přestavbu měst do architektonické krásy, jakými se rozhodně města, jako Alma-Ata, Taškent a Dušambe mohou pochlubit.

Středoasijské republiky byly v určitém období na vysokém stupni kultury, což dokumentují památky v městech Samarkandu a Buchaře, a to honosná sídla bývalých vládců, university, kostely, hrobky a zbytky hvězdárny bývalého panovníka Ulubeka, muže, který již v 15. století prohlásil pozoruhodný výrok: „Tam, kde začíná věda, končí náboženství.“ Za své objevy byl později zavražděn.

Tyto stavby jsou obloženy překrásnou barevnou majolikou, která za umělého osvětlení připravuje návštěvníkům Samarkandu fascinující podívanou. Kouzlo některých hlavních měst, především Alma-Aty, Frunze a Dušambe, tvoří nádherná pohoří 4 až 5 tisíc metrů vysokých hor, jejichž vrcholy jsou pokryty sněhem. Výlety do hor nám ukázaly nezapomenutelnou krásu tohoto kraje i tvrdý život pastevců dobytka a zpracovatelů těžného kamene. Také na návštěvu do hor, architektonicky kouzelně zasazeného areálu rychlobruslařského stadionu Medeo nad Alma-Atou, nikdy nezapomeneme.

Zvláštní pozornost si jistě zaslouží návštěva města Frunze. V tomto městě od roku 1925 působilo 600 rodin Čechoslováků, kteří na základě výzvy V. I. Lenina přijeli pomoci budovat mladý sovětský stát. I když většina rodin se po II. světové válce vrátila do naší vlasti, žijí ve Frunze ještě někteří potomci ITERHELPOVCŮ. Setkání s těmito lidmi vyvolalo v nás nezapomenutelné dojmy. Měli jsme možnost seznámit se s jejich těžkými začátky a vzdát hold práci, kterou pro utužení přátelství mezi naším a sovětským lidem tito soudruzi vykonali.

V průběhu celého zájezdu jsme poznali život národů této části Sovětského svazu, obdivovali úspěchy, kterých za posledních 50 let tyto národy dosáhly.

Dosažené úspěchy je nutno podtrhnout již pro skutečnost úrovně základny, která zde před 50 lety byla (například 98% negramotnost; část obyvatelstva tvořily národy kočovné se svými náboženskými zvyky). Hodnotili jsme, čemu se máme přiučit, v čem zlepšit svoji práci. Shodli jsme se na tom, že naše národy mají v těchto republikách dobré jméno, že jsme považováni za skutečné přátele středoasijských národů Sovětského svazu.

Devatenáctidenní zájezd byl fyzicky značně náročný. Překonali jsme vzdálenost 14 000 km, nalétali celkem v deseti dnech přes dvacet hodin čistého času a museli snášet klimatizační potíže.

Rádi jsme je překonávali, neboť se nám naskytl ucelený obraz života v oblasti SSSR, která je z naší strany dost málo navštěvována.

Poutavá výstava

Výstava, nazvaná „Scénografie sovětských her“, jejímž autorem je s. Antonín Vorel, šéf výpravy Divadla brí Mrštíků z Brna, se těší velké pozornosti.

Návštěvníci mohou zhlédnout nejen návrhy scén pro profesionální divadla, ale rovněž pro amatérské soubory. Soudruh Vorel patří k těm umělcům, kteří velice rádi a ochotně spolupracují s amatéry a tato spolupráce je pro ochotnické divadlo velkým přínosem. Jedním ze souborů, s kterým soudruh Vorel spolupracuje, je i Lidové divadlo ve Svitavách.

Z posledních prací soudruha Vorla pro Svitavské jsou návrhy scény pro Ruskou otázku, Červnové loučení a Staršího syna. Se všemi tituly se návštěvníci národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her setkali.

Div. soubor OB Dobkovice, který zahajoval přehlídku v r. 1975 aktovkami A. Vampilova Lidé, kde jste.

Z vystoupení div. souboru Excelzior OV SSM Praha 6, který se představil Čechovovými aktovkami pod názvem Zina ti posílá pusy.

Festival ruských a sovětských divadelních her

Zpravodaj č. 2. Vydává Řídící výbor národní přehlídky. Text zpravodaje připravili L. Kružíková a J. Otava. Odpovědný redaktor L. Kružíková. Náklad 1 200 ks. Svitavy 19. listopadu 1976. Vytiskly VČT Pardubice.